

Міністерство культури України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Кафедра графічного дизайну

ДИЗАЙН ЦИФРОВОГО ШРИФТУ

Методичні рекомендації
СВО: Магістр
ОПП «Дизайн візуальних комунікацій»

Харків–2026

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
РІВНІ КУРСУ	5
ОСНОВНІ ЕТАПИ РОБОТИ НАД ЦИФРОВИМ ШРИФТОМ	6
Ідея шрифту та пошук аналогів	6
Графічний аналіз обраної гарнітури	7
Розробка власного накреслення	7
Латиниця	10
Цифри, знаки пунктуації та додаткові символи	10
Кирилиця	10
Технічне забезпечення шрифту	11
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ВИКОНАНОЇ РОБОТИ	11
Рекомендована література	12

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою освітнього компонента «Дизайн цифрового шрифту» є вивчення принципів проектування шрифту в шрифтовому редакторі. Завданням є розробити власний Display шрифт у системі Unicode та використати його у своїх подальших проєктах. Теми курсу розкриваються шляхом лекційних та практичних занять. *Лекційний блок* тісно інтегрований із *практичними заняттями*, де студенти при розробці шрифтового накреслення мають продемонструвати знання щодо закономірності побудов букв, форм шрифтових елементів, законів оптичних ілюзій та засобів їх візуальних компенсаторів у літерах. Додаткове вивчення закономірностей побудови шрифту відбувається завдяки графічному аналізу робіт відомих шрифтарів України та світу. *Самостійна робота* студентів спрямована на завершення завдань за темами курсу та має містити ескізи, пошукові рішення, завершення роботи та підготовку до перегляду. Додаткові практичні завдання для самостійної роботи не передбачено, але ініціатива студентів вітається та заохочується додатковими балами. Курс вивчається протягом одного семестру на першому році магістратури, при цьому застосовується індивідуальний підхід: на першому занятті здобувачам пропонується пройти тест для визначення підготовки та вибору рівня проходження курсу: *початковий, основний, просунутий*. Наповненість змістових модулів та об'єм завдань залежить від обраного рівня курсу.

Дисципліна забезпечує:

загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- ЗК5. Здатність розробляти та керувати проєктами.
- ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові) компетентності:

- СК1. Здатність здійснювати концептуальне проектування об'єктів дизайну візуальних комунікацій з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог.
- СК2. Здатність проведення проєктного аналізу усіх впливових чинників і складових проектування та формування авторської концепції проєкту.
- СК3. Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові

зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв.

СК6. Здатність застосовувати у практиці дизайну виразні художньо-пластичні можливості різних видів матеріалів, інноваційних методів і технологій.

СК7. Здатність застосовувати засоби спеціального рисунка та живопису, а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій.

СК9. Здатність створювати затребуваний на ринку та суспільно відповідальний продукт дизайну візуальних комунікацій.

СК10. Вміння переконливо демонструвати споживачу привабливу культурну цінність та економічну вартість створеного креативного продукту.

ДСК2. Вміння створювати авторські творчі проекти у різних напрямках дизайну візуальних комунікацій, використовуючи сучасні комп'ютерні технології.

Програмні результати:

РН1. Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах.

РН5. Розробляти, формувати та контролювати основні етапи виконання проекту.

РН6. Формувати проектні складові у межах проектних концепцій; володіти художніми та мистецькими формами соціальної відповідальності.

РН8. Здійснювати передпроектний аналіз із урахуванням усіх вагомих чинників, що впливають на об'єкт проектування; формулювати авторську концепцію проекту.

РН9. Застосовувати методику концептуального проектування та здійснювати процес проектування з урахуванням сучасних технологій і конструктивних вирішень, а також функціональних та естетичних вимог до об'єкта дизайну.

РН14. Застосовувати інноваційні методи і технології роботи у різних напрямках дизайну візуальних комунікацій.

РН15. Представляти концептуальне вирішення об'єктів дизайну візуальних комунікацій засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні художньо-проектних завдань.

РІВНІ КУРСУ

Рівень проходження курсу здобувачі вищої освіти обирають самостійно, після проходження тесту на базові знання з шрифтової термінології, класифікації, оптичних компенсаторів тощо. Передбачено три рівні (початковий, основний та просунутий). У процесі виконання завдань здобувачі за бажанням можуть змінити обраний рівень.

Початковий

Мінімальний об'єм початкового рівня складається з алфавіту (англійський або український), цифр (0–9) та базового набору знаків пунктуації (! ? . , ; - — ' апостроф для кирилиці). Пропонується на вибір три підрівня:

1. **Латиниця та український алфавіт:** лише ЗАГОЛОВКОВІ літери (A–Z, А–Я), цифри та знаки пунктуації. Краще обирати для розробки декоративного шрифту або акцидентного з експериментальною формою.

2. **Латиниця:** заголовкові та малі літери Aa–Zz, цифри, знаки пунктуації. Рівень рекомендовано для розробки акцидентного шрифту.

3. **Український алфавіт:** заголовкові та малі літери Aa–Яя, цифри, знаки пунктуації. Рівень рекомендовано для розробки акцидентного шрифту.

Основний

Мінімальний об'єм основного рівня складається з заголовкових та малих літер базової латиниці (англійський алфавіт), кирилиці (український алфавіт), цифр (0–9) та необхідних символів для забезпечення набору тексту (! ? . , ; - — ( ) " ' « » апостроф для кирилиці ` + - ± = < > @_& % # * \$ € £ ¥ § © [ ] { } | \ / ° ~). Рівень рекомендовано для розробки як акцидентного, так і текстового шрифту.

Просунутий

Кількість гліфів, систем писемності та накреслень визначається індивідуально.

Обов'язково має бути склад проєкту *основного* рівня, але латиниця та кирилиця розширені, з наявністю лігатур. Знаковий склад пунктуації та